

POWIATOWA STACJA SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNA W PRZEMYŚLU

**STAN SANITARNY
POWIATU PRZEMYSKIEGO
ROK 2020**

Przemyśl, luty 2021

Wstęp

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemysłu przy pomocy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Przemysłu na mocy ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizuje zadania na terenie powiatu przemyskiego z zakresu zdrowia publicznego.

Realizowanie zadań przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemysłu polega na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz na prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w celu ochrony zdrowia ludzkiego w szczególności przed niekorzystnym wpływem czynników szkodliwych i uciążliwych dla środowiska oraz występowaniem zakażeń i chorób zakaźnych .

Ponadto w celu kształtowania postaw i zachowań prozdrowotnych Państwowa Inspekcja Sanitarna w Przemysłu inicjuje, organizuje, koordynuje i nadzoruje działalność oświatowo – zdrowotną, obejmując także realizację programów edukacyjnych oraz kampanie społeczne w zakresie promocji zdrowego stylu życia.

Zadania wynikające z Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej są wykonywane przez poszczególne komórki organizacyjne nadzoru sanitarnego Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Przemysłu na podstawie rocznych planów pracy.

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych na terenie powiatu przemyskiego

Ocenę sytuacji epidemiologicznej powiatu przemyskiego dokonano na podstawie zarejestrowanych chorób zakaźnych zgłoszonych przez lekarzy, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Analizie poddano wybrane jednostki chorobowe, które w 2020 r. stanowiły problem epidemiologiczny, bądź były monitorowane w ramach realizowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną programów Światowej Organizacji Zdrowia i wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego.

Zgłaszanie, kwalifikacja i rejestracja zachorowań na niektóre choroby zakaźne opiera się na opracowanych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego „definicjach przypadków chorób zakaźnych”. Zastosowanie tych definicji ma na celu ujednoczenie zgłaszalności i zapewnienie porównywalności danych, zbieranych w ramach nadzoru epidemiologicznego w Polsce oraz we Wspólnocie Europejskiej.

Zgłaszanie zachorowań / podejrzeń zachorowań na choroby zakaźne pozwala na śledzenie

sytuacji epidemiologicznej oraz podejmowanie działań przeciwepidemicznych i zapobiegawczych celem unieszkodliwienia źródła zakażenia, przecięcia dróg szerzenia oraz uodpornienia osób wrażliwych na zakażenie.

Grypa

Zakażenia górnych dróg oddechowych sklasyfikowane jako grypa i podejrzenia zachorowań na grypę, nie stanowią już najliczniejszej pozycji wśród zgłaszanych chorób zakaźnych na terenie miasta.

W powiecie przemyskim w 2020 r. zarejestrowano 662 zachorowania na grypę, której zapadalność wyniosła 893,6 na 100 tys. ludności. W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrost zachorowań o 153 %.

Zakażenia wirusem grypy potwierdzono badaniami laboratoryjnymi u 5 osób. W badanych próbkach potwierdzono materiał genetyczny wirusa grypy typu A u 4 osób. W jednej próbce potwierdzono materiał genetyczny wirusów grupy A podtyp A/H1N1.

Należy pamiętać, iż w zapobieganiu zachorowaniom na grypę kluczową rolę odgrywają coroczne szczepienia ochronne przeciw grypie. Na terenie powiatu w 2020 roku przeciw grypie zaszczepiło się 546 osób, co stanowi 0,7% mieszkańców powiatu. Wynika z tego, że odsetek osób szczepiących się przeciwko grypie utrzymuje się na bardzo niskim poziomie. Najliczniej szczepiącą się grupą były osoby powyżej 15 roku życia.

Borelioza z Lyme

W roku 2020 odnotowano spadek zachorowań na Boreliozę w stosunku do roku 2019. Potwierdzonych przypadków zachorowań wykazano w 2020 roku 25. W roku 2019 wykazano 35 zachorowań. Analiza potwierdzonych przypadków wykazała że wśród zgłoszonych zachorowań zdecydowanie przeważała postać wczesnej fazy z rumieniem wędrującym, który pojawia się po kilku dniach od ugryzienia przez kleszcza.

Gruźlica

Gruźlica jest chorobą bakteryjną wywołaną przez bakterie tlenowe – Mycobacterium Tuberculosis. Jest chorobą wielonarządową, atakuje wszystkie narządy organizmu jednak w ponad 90% przypadków dotyczy płuc, zaś w 10% przypadkach rozwija się jako gruźlica innych organów (opłucnej, węzłów chłonnych, układu moczowo – płciowego i układu kostno-stawowego). Choroba najczęściej przenosi się drogą kropelkową. Źródłem zakażenia są przede wszystkim chorzy, którzy wydalają prątki podczas kaszlu, kichania, a nawet śmiechu czy mówienia.

W powiecie przemyskim w roku 2020 w porównaniu z rokiem 2019 nastąpił wzrost

zachorowań na gruźlicę. Zarejestrowano ogółem 9 zachorowań na gruźlicę w roku 2020 - 6 mężczyzn i 3 kobiet. W roku 2020 nie odnotowano przypadków zachorowań na gruźlicę u dzieci .

Zakażenia SARS-CoV-2(COVID-19) COVID-19 to nazwa choroby układu oddechowego wywoływanej przez koronawirus SARS-CoV-2. Za główne objawy schorzenia uważa się gorączkę, suchy kaszel i problemy z oddychaniem (duszności), utrata węchu i smaku, dość powszechne jest też zmęczenie i bóle mięśni. Rzadziej pojawiają się też inne symptomy, w tym biegunka, ból gardła czy katar. Pierwsze przypadki zakażeń ludzi tym wirusem odnotowano pod koniec 2019 roku w mieście Wuhan we wschodnich Chinach. Wirus przenosi się drogą kropelkową a u niektórych chorych wywołuje ciężkie zapalenie płuc które wymagają zastosowania wentylacji mechanicznej.

W roku 2020 w powiecie przemyskim liczba potwierdzonych zachorowań na zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19) wyniosła 2486 przypadków . Hospitalizowanych było 299 osób. Stwierdzono 54 zgony z powodu COVID-19 i chorób współistniejących. Większość zgonów wystąpiła u osób w wieku powyżej 60 roku życia.

AIDS Zespół nabytego upośledzenia odporności

W 2020 r. zarejestrowano 1przypadek zakażenia HIV .Nie zarejestrowano przypadków zachorowań na AIDS- zespół nabytego upośledzenia odporności.

Wirusowe zakażenia jelitowe (Adenowirusy, Rotawirusy, Norowirusy)

Zakażenia przewodu pokarmowego jest to grupa chorób charakteryzująca się stanem zapalnym układu pokarmowego obejmującym żołądek i jelito cienkie, co prowadzi do wystąpienia biegunki, wymiotów oraz bólu jamy brzusznej.

W 2020 r w powiecie przemyskim na wirusowe zakażenia jelitowe zachorowało 37 osób, w tym potwierdzono 23 zachorowania wywołane przez rotawirusy.

Norowirusy były przyczyną hospitalizacji 10 osób. Na adenowirusy zachorowało 4 osoby.

Wśród chorych znajdowało się 17 dzieci do lat 2. Dzieci z powodu tych zakażeń były hospitalizowane.

W 2020 r. nastąpił znaczny spadek zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe w porównaniu do roku 2019. Stwierdzono 168 przypadków, w tym 127 zakażeń wywołanych przez rotawirusy, 31 zakażeń wywołanych przez norowirusy oraz 10 przypadków wywołanych przez adenowirusy.

Inne bakteryjne zakażenia jelitowe

Na bakteryjne zakażenia jelitowe w 2020 r. zachorowało 31 osób, w tym 8 dzieci do lat 2. Wszystkie osoby były hospitalizowane.

Salmonelloza

W 2020 r. nastąpił znaczny spadek zachorowań na zatrucia pokarmowe wywołane pałeczkami Salmonella. Zachorowania potwierdzono u 16 osób, 14 osób zostało hospitalizowanych. W większości przypadków przyczyną zachorowań były pałeczki Salmonella enteritidis, w 1 przypadku przyczyną zachorowania był serotyp Salmonella typhimurium.

Przyczyną zachorowań mogło być niezachowanie właściwej higieny rąk lub niewłaściwa obróbka termiczna produktów.

Wirusowe Zapalenie Wątroby typu A.

Wirusowe zapalenie wątroby typu A inaczej „żółtaczka pokarmowa” to ostra choroba zakaźna wywołana przez wirus zapalenia wątroby HAV. Do zakażenia dochodzi najczęściej drogą pokarmową poprzez spożycie zakażonej wirusem wody lub żywności. W 2020 r. w powiecie przemyskim zanotowano 1 przypadek zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu A. Przyczyną zachorowania mogło być spożycie zakażonych wirusem owoców lub warzyw, niezachowanie właściwych zasad higieny przed spożywaniem posiłków.

W 2020 r. nie zanotowano zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B i C.

II. Stan uodpornienia dzieci powiatu przemyskiego objętych szczepieniem wg kalendarza szczepień

Szczepienia ochronne są skuteczną i powszechnie akceptowaną społecznie metodą zapobiegania zachorowaniom na choroby zakaźne, zarówno w wymiarze zapobiegania zachorowaniom u osoby poddanej szczepieniom ochronnym, jak również kształtowania odporności całej populacji na zachorowania. Obowiązek szczepień wiąże się z dążeniem do uzyskania maksymalnej ochrony przed zakażeniem, a w dalszej perspektywie do zlikwidowania poszczególnych chorób zakaźnych. Tylko uodpornienie wysokiego odsetka osób – ponad 80 - 90% gwarantuje zahamowanie krążenia drobnoustroju i ochronę osób nie tylko zaszczepionych, lecz również tych, które z jakichkolwiek powodów nie zostały zaszczepione. To właśnie zjawisko odporności zbiorowiskowej stanowi społeczne uzasadnienie obowiązku szczepień.

Poniżej przedstawiono stan uodpornienia na terenie powiatu roczników objętych szczepieniem według kalendarza szczepień.

Stan zaszczepienia przeciwko:	Rok urodzenia 2018	Rok urodzenia 2019	Rok urodzenia 2020
Wirusowe zapalenie wątroby typu B	98,55%	98,50%	84,95%
Błonica, Tęžec	97,09%	93,75%	37,05%
Krztusiec	97,09%	93,75%	37,05%
Hib typu B	97,09%	94,0%	37,05%
Poliomyelitis	97,09%	93,75%	37,05%
Streptococcus Pneumoniae	96,85%	97,25%	57,10%
Odra, Świnka, Różyczka	92,23%	65,75%	*

* dzieci w roczniku 2020 nie podlegają szczepieniom p/odrze, śwince, różyczce

Niższa wartość procentowa wykonanych szczepień ochronnych u dzieci z rocznika 2020 wynika z faktu, że tylko dzieci urodzone w pierwszym półroczu mogą być zaszczepione podstawowo przeciwko wybranym jednostkom chorobowym, natomiast dzieci urodzone w drugim półroczu nie osiągną wymaganego wieku do wykonania szczepień ochronnych.

Preparaty szczepionkowe, tak jak każdy preparat stosowany w medycynie mogą powodować objawy niepożądane. Wystąpienie niepożądanych objawów poszczepiennych (NOP) może wynikać z kilku czynników: samego preparatu, niewłaściwego sposobu podania, jak również stanu organizmu w momencie szczepienia oraz jego indywidualnych cech osobniczych. Większość ma łagodny przebieg i ustępuje w ciągu kilku dni. Zazwyczaj nie wymagają one interwencji lekarza i szczególnego leczenia. Poważne działania niepożądane po szczepieniach występują sporadycznie. Ponadto w przypadku wszystkich obecnie stosowanych szczepionek ryzyko wystąpienia poważnego NOP jest wielokrotnie mniejsze niż ryzyko i konsekwencje wynikające z zachorowania na chorobę zakaźną, przed którą chroni szczepienie.

W roku 2020 do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemyślu zgłoszono 5 przypadków NOP, wszystkie zakwalifikowane jako łagodne. Jeden z nich powstał po

podaniu szczepionki p/gruźlicy, charakteryzował się chwilowym powiększeniem pachowych węzłów chłonnych. Kolejny powstał po podaniu szczepionki p/pneumokokom, charakteryzował się pojawieniem odczynu w miejscu wstrzyknięcia i wysypką na całym ciele. Trzy kolejne NOP-y powstały na skutek podania szczepionki p/błonicy, p/tężcowi, p/krztuścowi oraz p/poliomyelitis, podawanej w 6 r.ż. Charakteryzowały się nasilonym odczynem zapalnym w miejscu zakłucia.

O skuteczności szczepienia decydują między innymi prawidłowe warunki transportu szczepionek i ich przechowywania w punkcie szczepień. Najważniejsze jest zapewnienie odpowiedniej temperatury przechowywania. Zarówno w czasie transportu, jak i przechowywania szczepionek należy pamiętać o zapewnieniu stałej temperatury w przedziale od +2°C do +8°C.

Duże znaczenie dla prawidłowego przechowywania szczepionek ma także stan techniczny chłodni przeznaczonych do składowania szczepionek. Chłodnie wyposażone są w termometry oraz urządzenia zapewniające możliwość stałego monitorowania i automatycznej rejestracji dobowych wahań temperatury wewnątrz komór chłodniczych oraz spadków napięcia. Wskazane jest także założenie specjalnego rejestru, w którym należy codziennie zapisywać dobową temperaturę w chłodni, mechaniczne uszkodzenia sprzętu oraz wyłączenie zasilania.

W nadzorowanych 15 podmiotach realizujących szczepienia ochronne u dzieci, młodzieży i osób dorosłych łącznie przeprowadzono 2 kontrole. Po przeprowadzonych kontrolach zostały wpisane uwagi i wnioski. W uwagach i wnioskach zalecono wykonanie zaplanowanych szczepień w poszczególnych rocznikach zgodnie z PSO a także planem szczepień na dany rok. W zakresie szczepień ochronnych nie stwierdzono nieprawidłowości.

W ramach nadzoru nad szczepieniami prowadzone są również postępowania administracyjne wobec opiekunów prawnych uchylających się od obowiązku poddania dzieci szczepieniom ochronnym.

W roku 2020 punkty szczepień zgłosiły 15 takich przypadków. Wszystkie osoby zostały poinformowane o korzyściach wynikających ze szczepień oraz o skutkach zdrowotnych i prawnych przy uchylaniu się od tego obowiązku. Środkami przymusu stosowanymi przez Inspekcję Sanitarną są wezwania do szczepień, upomnienia, wnioski o wszczęcie egzekucji administracyjnej oraz tytuły wykonawcze. Każdorazowo prowadzone są działania miękkie polegające na rozmowach z rodzicami w celu zwiększenia ich świadomości na temat szczepień, aby w konsekwencji doprowadzić do zaszczepienia dzieci.

III . Obiekty służby zdrowia na terenie powiatu przemyskiego

W roku 2020 przeprowadzono 2 kontrole sanitarne w NZOZ (podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej), były to kontrole sprawdzające w związku z wydanymi w 2019 decyzjami PPIS w Przemysłu.

We wrześniu 2020 roku w Wojewódzkim Podkarpackim Szpitalu Psychiatrycznym w Żurawicy na polecenie Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego przeprowadzono kontrolę w zakresie przestrzegania wymagań rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii w zakresie działań mających na celu zapobieganie rozprzestrzeniania się zakażeń SARS-CoV-2 oraz ocenę stanu sanitarno-higienicznego oddziałów. Kontrola przeprowadzona była przez Oddział Epidemiologii i Higieny Pracy. Decyzji i zaleceń PPIS w Przemysłu nie wydawano.

W miesiącu marcu w związku z ogłoszeniem stanu epidemii zostało zawieszona wykonywanie czynności kontrolnych. Realizowane były zadania związane z występowaniem zachorowań na COVID-19:

- przeprowadzono ok. 2500 wywiadów epidemiologicznych w związku z zachorowaniami na COVID-19 w powiecie przemyskim, oraz dochodzenia epidemiologiczne w związku z ogniskami zakażeń SARS-CoV-2 w podmiotach leczniczych, zakładach pracy, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, DPS-ach, ZOL-ach, Hospicjach,
- wydawano decyzje administracyjne o nałożeniu izolacji w warunkach domowych dla osób chorych i nałożeniu kwarantanny dla osób z bezpośredniego kontaktu z osobami zakażonymi,
- wydawano zaświadczenia o odbyciu kwarantanny,
- współpraca z MOPS, GOPS-ami dotycząca zapewnienia niezbędnych potrzeb życiowych osobom przebywających w kwarantannie i izolacji domowej,
- przeprowadzono szkolenia z wiedzy dotyczącej zachorowań na COVID-19 i algorytmów postępowania wraz Oddziałem Oświaty Zdrowotnej dla Komendy Miejskiej Policji oraz pracowników PSSE,
- prowadzono akcję informacyjną dla placówek Podstawowej Opieki Zdrowotnej w związku z występowaniem zachorowań spowodowanych przez SARS-CoV-2, propagowano wiedzę na temat koronawirusa, zmieniającą się definicją przypadku, wykonywaniem badań w kierunku obecności SARS-CoV-2, zmieniających się algorytmów postępowania, schematów zachowań, procedur postępowania, stosowania środków ochrony indywidualnej przekazywano najnowsze wytyczne Ministerstwa Zdrowia.

- do września 2020 zlecano i monitorowano badania dla osób przebywających w izolacji domowej i osób w kwarantannie – współpraca z Laboratorium WSSE w Rzeszowie,
- organizowano badania przesiewowe w ogniskach zakażeń COVID-19 w zakładach pracy, placówkach opiekuńczo-leczniczych, DPS-ach,
- współpracowano z Oddziałem Obserwacyjno-Zakaźnym w zakresie transportowania materiału biologicznego do badań w kierunku SARS-CoV-2 do Laboratorium WSSE w Rzeszowie,
- przesyłano codzienne raporty do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rzeszowie w ramach monitorowania sytuacji epidemiologicznej, dotyczące danych z zakresu osób objętych nadzorem epidemiologicznym, objętych kwarantanną, izolacją domową, osób hospitalizowanych, zgonów, codzienne raporty dotyczące nowych przypadków potwierdzonych zachorowań na COVID-19, istotnych informacji dotyczących ognisk zachorowań, raporty dotyczących badań osób przebywających w DPS-ach, hospicjach, zakładach opiekuńczo-leczniczych, raporty dotyczące personelu medycznego w kwarantannie i izolacji, codzienne raporty z działań kontrolnych prowadzonych w związku z przestrzeganiem określonych ograniczeń, nakazów i zakazów wprowadzonych w związku z wystąpieniem stanu epidemii, codzienne raporty dotyczące Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych po rozpoczęciu szczepień p/COVID-19,
- praca w nowo utworzonych systemach teleinformatycznych EWP i Systemie Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej, raporty dotyczące nałożonych kar administracyjnych nałożonych w związku z nieprzestrzeganiem zasad izolacji i kwarantanny,
- współpraca z Komendą Miejską Policji w ramach działań kontrolnych oraz kontrolą przestrzegania zasad odbywania kwarantanny i izolacji w warunkach domowych, współpraca z żołnierzami WOT,
- do września 2020 organizowanie transportu sanitarnego COVID dla pacjentów transportowanych do oddziałów zakaźnych,
- udzielanie informacji i porad, przyjmowanie zgłoszeń telefonicznych o zachorowaniach na COVID-19, współpraca z lekarzami Oddziału Obserwacyjnego i Szpitalnego Oddziału Ratunkowego w ramach obsługi telefonu alarmowego przez 24h/dobę.

IV. Warunki zdrowotne środowiska człowieka

Jakość wody do spożycia

Na terenie powiatu przemyskiego funkcjonuje 14 wodociągów o wydajności < 100 m³/dobę tj.: wodociąg Łodzinka, Kalników, Nienadowa, wodociąg Żurawica PKP, Olszany, Olszany II, Kotów, Sierakośce, Rybotycze, Młodowice, Starzawa, Wybrzeże, Bircza, wodociąg własny Wojewódzkiego Podkarpackiego Szpitala Psychiatrycznego w Żurawicy oraz 7 wodociągów o wydajności 100-1000 m³/dobę tj.: wodociąg Wyszatyce, Orły, Stubno, Orzechowce, Torki, Niziny, Olszynka).

Wodociąg Łodzinka - Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemysłu wszczął postępowanie administracyjne, w związku ze stwierdzonym przekroczeniem parametrów mętności (1,58FNU i 2,2FNU) i (OLM -114jtk). Natychmiastowe działanie naprawcze zredukowały ponadnormatywne wyniki. Woda odpowiadała wymogom sanitarnym. Wydano decyzję umarzającą postępowanie.

Wodociąg Kalników – Stwierdzono jednorazowe przekroczenie parametru bakterii z grupy coli 2[jtk]. Wszczęto postępowanie administracyjne.

Gminny Zakład Komunalny w Stubnie przeprowadził kontrolny pobór próby wody w ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa, który wykazał poprawność działań naprawczych. Woda odpowiadała wymogom rozporządzenia. Wydano decyzję umarzającą postępowanie.

W wszystkich wodociągach zlokalizowanych na terenie powiatu przemyskiego na koniec 2020 r. woda odpowiada wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Przedsiębiorstwa wodociągowe zlokalizowane na terenie powiatu przemyskiego posiadają opracowane procedury postępowania na wypadek pogorszenia jakości wody i informowania o tym fakcie mieszkańców oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemysłu.

Przedsiębiorstwa wodociągowe informują o planowanych oraz nieplanowanych przerwach w dostawie wody, a także o stwierdzeniu pogorszenia jakości wody lub zaistnieniu okoliczności mogących spowodować jej pogorszenie. W okresie sprawozdawczym z terenu powiatu nie wpłynęły takie zgłoszenia.

Wodociągi szkolne

Wodociągi własne Zespołu Szkół w Fredropolu, Zespołu Szkół w Huwnikach, Iskani, Przedmieściu Dubieckim, Leszczawie Dolnej, Reczpolu, Kuźminie zostały skontrolowane pod kątem jakości dostarczanej wody.

Woda ze szkół w Fredropolu i Huwnikach odpowiadała wymaganiom obowiązującego rozporządzenia. Woda z wodociągów własnych szkół w Iskani, Przedmieściu Dubieckim, Leszczawie Dolnej, Reczpolu, Kuźminie nie odpowiadała wymogom rozporządzenia.

Wszczęto postępowania administracyjne. Wydano 5 decyzji stwierdzających brak przydatności wody do spożycia. Działania naprawcze właścicieli wodociągów doprowadziły do zredukowania ponadnormatywnych parametrów. Na koniec 2020 roku wszystkie kontrolowane wodociągi szkół posiadały wodę o odpowiedniej jakości. Próbkę wody były pobierane na zlecenie placówek.

Jakość ciepłej wody użytkowej

W ramach sprawowanego nadzoru nad jakością wody pracownicy Oddziału Higieny Komunalnej pobrali 3 próbki wody ciepłej: 2 próbki z Wojewódzkiego Podkarpackiego Psychiatrycznego Szpitala im. prof. Brzezickiego w Żurawicy ul. Różana 9 i 1 próbkę w Zakładzie Opiekuńczo – Leczniczym Zacisze w Winnym Podbukowina. Pozostałe próbki pobrane zostały w ramach kontroli wewnętrznej.

1 próbka wody została zakwestionowana w Podkarpackim Wojewódzkim Szpitalu Psychiatrycznym im. prof. Brzezickiego w Żurawicy na Oddziale Psychogeriatrycznym. Stwierdzono skażenie średnie instalacji ciepłej wody bakteriami Legionella w ilości 491 [jtk]. Wydano decyzję nakazującą podjęcie odpowiednich działań naprawczych. Działania naprawcze doprowadziły do wyeliminowania bakterii typu Legionella.

Jakość wody używanej w celach rekreacyjnych

W 2020 roku funkcjonowało 1 zorganizowane kąpielisko w miejscowości Ostrów o nazwie „Plaża Ostrów” czynne w okresie letnim od 15.06.2020 r. do 15.09.2020 r.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli przed rozpoczęciem sezonu pobrano z nadzoru próby wody oceniając następujące parametry: enterokoki, e. coli, ocenę wizualną wody: barwę, zapach, obecność piany, plam oleju, trwałe piany, zapachu fenolu, przezroczystość, osady smoliste, przedmioty pływające, zakwity sinic.

W trakcie trwania sezonu letniego pobrano próby wody zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem poboru próbek wody z kąpieliska na sezon 2020 r. i wystawiono bieżące

oceny jakości wody w kąpielisku "Plaża Ostrów" – woda przydatna do kąpieli. Pobrano 1 próbkę wody z nadzoru i 3 próbki wody w ramach kontroli wewnętrznej. Na koniec sezonu kąpielowego wystawiono „Ocenę Sezonową Jakości Wody w Kąpielisku Ośrodka Rekreacyjno - Wypoczynkowego „Plaża Ostrów” po zakończeniu sezonu 2020.

W sezonie letnim wystawiono 5 ocen jakości wody w kąpielisku.

Kryta pływalnia w Przedszkolu Kraina Marzeń w Buszkowicach 144

Pobrane próby wody z nadzoru sanitarnego i w ramach kontroli wewnętrznej nie wykazały przekroczeń. Stan sanitarno – techniczny obiektu dobry.

Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

Do obiektów użyteczności publicznej znajdujących się na terenie powiatu przemyskiego zaliczamy obiekty świadczące usługi noclegowe tj: 4 hotele, 1 pensjonat, 6 obiektów noclegowych, 52 obiekty agroturystyczne, obiekty świadczące usługi pielęgnacyjne 20 zakładów fryzjerskich, 10 zakładów kosmetycznych, 1 zakład odnowy biologicznej, 1 dworzec autobusowy, 2 przystanki PKP, 88 cmentarzy komunalnych, 3 zakłady pogrzebowe, 3 ustępy publiczne, 2 domy pomocy społecznej i inne .

Przeprowadzone kontrole w zakresie stanu sanitarno-higienicznego nie wykazały nieprawidłowości. Niewłaściwy stan sanitarny stwierdzono w jednym obiekcie świadczącym usługi noclegowe w Kalwarii Paclawskiej ,z uwagi na brak środków dezynfekcyjnych dla klientów. Właściciela oferującego usługi noclegowe ukarano mandatem karnym na kwotę 100 zł. Ponowna kontrola obiektu potwierdziła zakup środka do dezynfekcji rąk. Skontrolowano również 2 środki transportu do przewozu zwłok w 2 zakładach pogrzebowych w Dubiecku i w Medyce. Środki transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich należące do zakładów pogrzebowych posiadają trwałe oznakowanie zgodnie z przeznaczeniem i są zarejestrowane jako pojazdy specjalne. Wszystkie pojazdy posiadają odizolowane kabiny kierowców oraz zabezpieczenia przed przesuwaniem się trumny w czasie transportu. W części ładunkowej brak jest miejsc siedzących, a wnętrza wszystkich samochodów wykonane są z materiałów łatwo zmywalnych i odpornych na działanie środków dezynfekcyjnych. Pojazdy posiadają wydzielone miejsca na przechowywanie środków dezynfekcyjnych, sprzętu myjącego – czyszczącego, rękawic ochronnych i worków. Po każdorazowym przewiezieniu zwłok prowadzona jest dezynfekcja środka transportu. Środki transportu zwłok są myte i dezynfekowane we własnym zakresie na własnych posesjach odpowiednio wydzielonym sprzętem myjącym. Punkty utrzymania czystości samochodów /mycia i dezynfekcji/ są utwardzone, skanalizowane, posiadają bieżącą zimną i ciepłą wodę. Samochody myte są na

wyznaczonych myjniach. Do dezynfekcji wewnątrz samochodów stosowane są preparaty o działaniu bakteriobójczym, grzybobójczym, wirusobójczym. Stan sanitarny pojazdów oceniono jako dobry.

Interwencje mieszkańców

Oddział Higieny Komunalnej rozpatruje interwencje zgłoszone pisemnie lub telefonicznie przez mieszkańców powiatu przemyskiego. W roku 2020 do Oddziału Higieny Komunalnej wpłynęło 5 skargi między innymi na wypływ nieczystości i fekalia z szamba z prywatnych nieruchomości, śmieci na łowisku oraz 1 skarga dot. złego stanu technicznego dachu domu – jako anonim. Wnioski składane są osobiście, pisemnie oraz mailowo. Każdy wniosek rozpatrywany jest niezwłocznie. Interesant jest informowany o sposobie załatwienia interwencji.

Zakłady opieki zdrowotnej lecznictwa otwartego

Pod nadzorem tut. Inspektora na terenie powiatu przemyskiego znajdują się trzy placówki posiadające zaopatrzenie w wodę z wodociągów opartych o własne studnie. Są to następujące obiekty: NZOZ Medyk w Kormanicach, NZOZ Asclepios Bircza filia w Huwnikach i NZOZ Doromed w Krzywczy. Jakość wody przeznaczonej do spożycia oceniana jest wyłącznie na zlecenie w/w placówek. W roku 2020 woda z w/w obiektów nie była badana.

Zakłady opieki zdrowotnej lecznictwa zamkniętego

Podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę Wojewódzkiego Podkarpackiego Szpitala Psychiatrycznego w Żurawicy jest wodociąg własny. Wodociąg własny szpitala posiada sieć wodociągową o długości 0,3 km. Dobowa produkcja wody liczona jako średnia z ostatniego roku kalendarzowego wynosi ok. 50 m³/dobę. Wodociąg własny zaopatruje w wodę obiekty szpitalne /budynki szpitala/, a odbiorcą wody są pacjenci i personel Szpitala. Ujęcie wód podziemnych stanowi 1 studnia głębinowa S1. Studnia jest ogrodzona, zabezpieczona przed dostępem osób postronnych, szczelna. Okresowo przeprowadzana jest jej dezynfekcja. W celu zapewnienia należytej jakości wody właściciel wodociągu zainstalował dwustopniową stację uzdatniania wody. Uzdatnianie wody odbywa się poprzez następujące procesy: filtracja wstępna, filtracja jonowymienna usuwania azotanów, filtracja jonowymienna usuwania twardości wody. Dezynfekcja wody odbywa się poprzez automatycznie dozowany podchloryn sodu. Urządzenia do gromadzenia wody to 2 zbiorniki hydroforowe stalowe o pojemności 1000 m³. Wody opadowe odprowadzane są kanalizacją deszczową a ścieki z terenu SUW odprowadzane są do sieci kanalizacyjnej. Rezerwowym źródłem zaopatrzenia w wodę jest wodociąg miejski Przemyśl. Pobrane do analizy 2 próby wody są zgodne z obowiązującymi

przepisami.

Działania przeciw powodziowe na terenie powiatu przemyskiego

W okresie sprawozdawczym w miesiącu czerwcu w związku z obfitymi opadami deszczu doszło do zalania studni przydomowych poprzez wysoki poziom wód gruntowych na terenie Gminy Krzywca, Gminy Dubiecko, Gminy Bircza i Gminy Fredropol. Przedstawiciele PPIS w Przemyślu nieodpłatnie dostarczali środki do dezynfekcji studni wraz z informacjami o prawidłowej dezynfekcji studni oraz pobierali próbki wody w celu sprawdzenia jej jakości mikrobiologicznej wszystkim gospodarstwom, którzy wyrazili taką potrzebę. Podjęto ścisłą współpracę z władzami dotkniętych powodzią Gmin. Pobrano do analizy laboratoryjnej 37 próbek wody. Kwestionowanych próbek było 30. W/w okresie ujęcia wodociągowe nie były zagrożone.

Kontrole w związku z przeciwdziałaniem Covid-19

Kontrolą objęto środki transportu zbiorowego, obiekty użyteczności publicznej tj: zakłady fryzjerskie i kosmetyczne, obiekty służby zdrowia, stacje paliw, ubikacje publiczne, bazę noclegową na Kalwarii Pałacowskiej, ubikacje i pole namiotowe na Kalwarii Pałacowskiej, hotele i inne obiekty noclegowe w powiecie, Kąpielisko oraz DPS-y.

Przeprowadzono 82 kontrole w/w obiektach. Wystosowano pisma do Wójtów gmin oraz do właścicieli obiektów użyteczności publicznej będących pod nadzorem tut. w celu wprowadzenia przez pracodawców odpowiedniego reżimu sanitarnego w obiektach.

Zakłady Fryzjerskie/kosmetyczne kontrolowano pod kątem zabezpieczenia pracowników maseczkami lub innymi osłonami, stworzenia dystansu pomiędzy stanowiskami pracy lub obecność przegrody. Zapewnienie środków do dezynfekcji rąk dla klientów, sprawdzenie czy przestrzegany jest obowiązek aby w danym Zakładzie przebywał tylko obsługiwany klient i obsługa lub jeżeli wymaga klient opieki to klient z opiekunem (dot. wyłączenia poczekalni).

Ustępy Publiczne kontrolowano pod kątem obecności środków dezynfekcyjnych, informacji o skutecznym myciu i dezynfekcji rąk, dezynfekcji pomieszczeń i kabin oraz zapisów z w/w czynności oraz o zabezpieczeniu personelu środkami ochrony osobistej. Zabezpieczenia środków dezynfekcyjnych i czystościowych.

Zakłady pracy kontrolowano pod kątem obecności środków dezynfekcyjnych przy wejściu do sklepu, informacji o skutecznej dezynfekcji rąk, dezynfekcji kabin do przebieralni, dezynfekcji powierzchni ogólnie – dotykowych, zabezpieczeniu personelu środkami ochrony osobistej. Zabezpieczenia środków dezynfekcyjnych i czystościowych a także limicie klientów w sklepie.

Autobusy i busy kontrolowano pod kątem dostępności środka dezynfekcyjnego u kierowcy, zasłanianie ust i nosa maseczką przez kierowców i pasażerów. oraz zwracano uwagę czy w autobusach nie ma przepełnienia. Podczas kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono. Na szybach Autobusów nalepione są naklejki nakazujące zasłanianie ust i nosa maseczkami w pojeździe.

Stacje Paliw kontrolowano pod względem dezynfekcji powierzchni ogólnodostępnych tj. blatów przy kasie, rękojeści pistoletów dystrybutorów oraz dezynfekcji blatów stolików, WC. Sprawdzano monitoring zabiegów dezynfekcyjnych (dezynfekcja rękojeści pistoletów i powierzchni m.inn. przy kasie min. co 1h). Sprawdzono dostępność środka dezynfekcyjnego i dostępność rękawiczek jednorazowych dla klientów. Kontrolowano obecność maseczek lub innych zasłon na twarzy przez pracowników na Stacji Paliw oraz obecnych klientów. Zwracano uwagę na odległość stanowisk pracy min. 1,5 m. Zwracano uwagę na informację o skutecznej dezynfekcji rąk i skutecznym myciu rąk w WC. Podczas kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono.

Hotele zostały skontrolowane pod kątem zabezpieczenia personelu w środki ochrony osobistej, dostępności środka dezynfekcyjnego przy wejściu do obiektu, informacji o skutecznym myciu i dezynfekcji rąk, wywieszanej informacji o maksymalnej liczbie klientów jaka może być jednorazowo zakwaterowana w Hotelu, procedury dekontaminacji pomieszczeń oraz zapisy z dezynfekcji powierzchni ogólnie - dotykowych (blat recepcji, klamki, przyciski wind itp.). Wyłączenie z użytku w ubikacjach ogólnie - dostępnych suszarek do rąk..

Odnowa biologiczna – siłownia kontrolowano pod kątem zabezpieczenia pracowników maseczkami lub innymi osłonami, stworzenia dystansu pomiędzy stanowiskami pracy lub obecność przegrody. Zapewnienie środków do dezynfekcji rąk dla klientów. Sprawdzono stan czystości wszystkich pomieszczeń i toalet.

Obiekty agroturystyczne zostały skontrolowane pod kątem zabezpieczenia personelu w środki ochrony osobistej, dostępności środka dezynfekcyjnego przy wejściu do obiektu, informacji o skutecznym myciu i dezynfekcji rąk, wywieszanej informacji o maksymalnej liczbie klientów jaka może być jednorazowo zakwaterowana w obiekcie, procedury dekontaminacji pomieszczeń oraz zapisy z dezynfekcji powierzchni ogólnie - dotykowych (blat recepcji, klamki, przyciski wind itp.). Wyłączenie z użytku w ubikacjach ogólnie - dostępnych suszarek do rąk.

Dworzec Autobusowy kontrolowano pod kątem dostępności środka dezynfekcyjnego do rąk

dla pasażerów w poczekalni, i stanu higieniczno- sanitarnego poczekalni.

Krytą Pływalnię - kontrolowano pod kątem obecności środków dezynfekcyjnych, informacji o skutecznym myciu i dezynfekcji rąk. Sprawdzono monitoring czynności dezynfekcyjnych powierzchni ogólnodotykowych. Sprawdzono zabezpieczenie i odzież ochronną pracowników.

Zakład Pogrzebowy kontrolowano pod kątem zabezpieczenia pracowników maseczkami lub innymi osłonami, dostępności środka dezynfekcyjnego do rąk, stworzenia dystansu pomiędzy stanowiskami pracy.

V. Nadzór nad warunkami pracy

W ewidencji Oddziału Higieny Pracy znajduje się 98 zakładów na terenie powiatu przemyskiego. Łącznie przeprowadzono 14 kontroli w zakładach pracy z terenu powiatu przemyskiego, w których zatrudnionych jest 149 pracowników, z czego 123 pracowników bezpośrednio zatrudnionych jest przy produkcji, w tym 8 posiadający orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, zatrudnionych w porze nocnej 24. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono przekroczenia najwyższego dopuszczalnego stężenia/natężenia czynnika szkodliwego w środowisku pracy:

- pyłu mąki – 4 pracowników,
- hałasu – 15 pracowników,
- drgań mechanicznych przenoszonych przez kończyny górne – 7 pracowników, w tym o działaniu rakotwórczym lub mutagennym:
 - pył drewna – 1 pracownik.

W ramach nadzoru nad środowiskiem pracy w roku 2020 wykonano pomiary czynników szkodliwych w 2 zakładach pracy na terenie powiatu w zakładach przemysłu drzewnego. Pomiary i badania środowiskowe wykonane zostały przez akredytowane laboratorium WSSE w Rzeszowie Dział Laboratoryjny Laboratorium Higieny Pracy – Pracownia w Przemysłu.

Z przeprowadzonych badań i pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy w skontrolowanych zakładach wynika, że w narażeniu na ponadnormatywne poziomy stężenie i natężenie zatrudnionych było łącznie 12 pracowników, w tym:

- w narażeniu na hałas słyszalny i drgania mechaniczne przenoszone przez kończyny górne - 7 pracowników,
- w narażeniu na pył mąki – 4 pracowników,

w narażeniu na szkodliwy dla zdrowia czynnik chemiczny o działaniu rakotwórczym

- pył drewna – 1 pracownik.

W roku 2020 nie wykazano przekroczeń normatywów higienicznych w odniesieniu do drgań mechanicznych o oddziaływaniu ogólnym na organizm człowieka i czynników chemicznych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych w zakładach pracy dla stwierdzonych nieprawidłowości wydano 5 decyzji administracyjnych dotyczących poprawy warunków higieniczno – sanitarnych środowiska pracy. Wydane decyzje dotyczyły usunięcia nieprawidłowości:

- braku aktualnych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy,
- obniżenia poziomów stężeń i natężeń czynników szkodliwych w środowisku pracy,
- przeprowadzenia aktualizacji oceny ryzyka związanego z wykonywaną pracą uwzględniając ryzyko wynikające z narażenia pracowników na szkodliwe dla zdrowia czynniki chemiczne w środowisku pracy,
- zapewnienia aktualnych kart charakterystyki dla wszystkich stosowanych substancji i mieszanin niebezpiecznych
- zapewnienia pracownikom dostępu do informacji w zakresie kart charakterystyki substancji i mieszanin niebezpiecznych stosowanych w zakładzie pracy.

W ramach nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu preparatów chemicznych przeprowadzano kontrole mające na celu ustalenie wywiązywania się pracodawców z obowiązków wynikających rozporządzenia 1907/2006 REACH. Podobnie do lat ubiegłych na terenie nadzorowanym przez PPIS w Przemysłu nie stwierdzono podmiotów produkujących lub importujących substancje niebezpieczne i zobowiązanych do dokonania rejestracji lub rejestracji wstępnej tych substancji.

W odniesieniu do czynników o działaniu rakotwórczych lub mutagennym w środowisku pracy przeprowadzono 5 kontroli, w wyniku przeprowadzonych kontroli ustalono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego stężenia pyłu drewna w 1 zakładzie pracy.

W zakresie nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu oraz stosowaniem produktów biobójczych przeprowadzono 10 kontroli (w tym również kontrole wykonywane w ramach kontroli przestrzegania przepisów związanych z aktualną sytuacją pandemiczną związaną z występowaniem wirusa Sars-CoV-2 na terenie Rzeczypospolitej Polskiej), w ich wyniku nie stwierdzono uchybień.

Choroby zawodowe

W roku 2020 do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Przemyślu wpłynęły 2 zgłoszenia podejrzenia choroby zawodowej dot. zakładów zlokalizowanych na terenie powiatu przemyskiego jako efekt długoletniego zatrudnienia w warunkach narażenia na działanie szkodliwych dla zdrowia czynników środowiska pracy.

Przeprowadzono 2 postępowania w sprawach chorób zawodowych u pracownika zakładu pracy na terenie powiatu przemyskiego i właściciela indywidualnego gospodarstwa rolnego. Dotyczyły one chorób wywołanych przez czynniki biologiczne środowiska pracy. W sprawach wszczętych przed 2020 rokiem wydano 5 decyzji administracyjnych – 2 o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej oraz 3 o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 1 decyzję o umorzeniu postępowania w sprawie podejrzenia choroby zawodowej na wniosek strony.

Środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne

W okresie sprawozdawczym nie prowadzono postępowań w sprawie wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych na terenie powiatu przemyskiego, nie było zgłoszeń o przypadkach zatruc lub zgonów wywołanych przez wyżej wymienione substancje. W 2020 r. nie wydawano decyzji dot. środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.

Kontrole w związku z przeciwdziałaniem Covid-19

W okresie sprawozdawczym pracownicy Oddziału Higieny Pracy sprawdzali przestrzeganie przepisów związanych z sytuacją epidemiologiczną – przeprowadzono, wspólnie z pracownikami innych Oddziałów PSSE, pracownikami innych stacji lub przedstawicielami innych służb 10 kontroli przestrzegania obostrzeń i ograniczeń określonych w rozporządzeniach Rady Ministrów.

Ponadto pracownicy Oddziału przeprowadzili około 1700 rozmów telefonicznych z mieszkańcami miasta i powiatu (ok. 1400 dotyczyło przeprowadzania wywiadów epidemiologicznych, pozostałe dotyczyły przekazania informacji o terminach i zasadach odbywania kwarantanny i izolacji), wydali ok. 1700 decyzji administracyjnych w nakładających kwarantannę i ok. 1250 zaświadczeń o odbyciu kwarantanny. W I, II i III kwartale 2020 r. zrealizowano 60 transportów w trakcie których dostarczono do laboratorium WSSE około 650 próbek pobranych od osób które podejrzewano o zakażenie wirusem Sars-CoV-2.

VI . Nadzór nad obiektami żywności i żywienia

Obiekty produkcji żywności, w tym wytwórnie lodów, piekarnie, ciastkarnie, zakłady garmazeryjne

W zakładach produkcji żywności objętych nadzorem sanitarnym zlokalizowanym na terenie powiatu przemyskiego w 2020r. przeprowadzono 15 kontroli sanitarnych. W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych za wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia, za nie przestrzeganie wymagań higienicznych nałożono 1 mandat karny na kwotę 100zł oraz wydano 1 decyzję zatwierdzającą nowopowstały zakład.

Obiekty obrotu żywnością, w tym sklepy, kioski, magazyny hurtowe, środki transportu

W ramach prowadzonego nadzoru nad obiektami obrotu żywnością na terenie powiatu przemyskiego w 2018r. przeprowadzono 231 kontroli sanitarnych. Nałożono 20 mandatów karnych na łączną kwotę 3100zł. Wydano łącznie 6 decyzji administracyjnych (1 decyzję nakazującą poprawę stanu sanitarno – technicznego oraz 6 decyzji zatwierdzających nowo powstałe zakłady obrotu żywnością).

Obiekty żywienia zbiorowego, w tym zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego – restauracje, bary typu fast food, pijalnie piwa

W obiektach zbiorowego żywienia typu otwartego przeprowadzono 75 kontrole sanitarne. Za brak przestrzegania przepisów prawa żywnościowego nałożono ogółem 1 mandat karny na kwotę 200zł. Wydano 5 decyzji zatwierdzających nowo powstałe obiekty żywienia zbiorowego typu otwartego.

Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego – szpitale, DPS, szkoły, przedszkola

W 2020 r. na terenie powiatu przemyskiego w zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego przeprowadzono łącznie 9 kontroli sanitarnych. Wydano 4 decyzje zatwierdzające nowo powstały zakład żywienia typu zamkniętego.

Ocena bloku żywieniowego DPS-y

Niepubliczny Zakład Opiekuńczo – Leczniczy „Zacisze” Winne-Subbukowina 11 jest zakładem opieki zdrowotnej zamkniętej, udzielającym całodobowych świadczeń zdrowotnych. Zakład dysponuje bazą 59 łóżek. Codzienne prowadzone jest świadczenie kompleksowej usługi żywieniowej dla około 40 osób (pacjentów). Średnia stawka żywieniowa (tzw. wsad do kotła) wynosi 10 zł – 11 zł za osobodzień.

Posiłki/potrawy przygotowywane w kuchni głównej transportowane są wózkami transportowymi w pojemnikach GN na stołówkę zakładową (dla pacjentów chodzących),

a następnie są porcjowane i rozdzielane zgodnie ze zleconą dietą. Posiłki dla pacjentów, którym stan zdrowia nie pozwala na korzystanie ze stołówki są transportowane wózkami transportowymi w pojemnikach GN, bezpośrednio do pokoi pobytu pacjentów, gdzie następuje ich porcjowanie i rozdzielanie zgodnie ze zleconą dietą. Kucharka zajmuje się porcjowaniem posiłków na stołówce, natomiast w obrębie pielęgnacji pacjenta, rozdzielanie posiłków oraz karmieniem pacjenta realizowane jest przez pielęgniarki oraz pomoc medyczną.

Przy przyjęciu chorych lekarz zleca pacjentowi określoną dietę, co jest odnotowane w karcie autoryzacji pacjenta. Na co dzień Dietetyk sporządza jadłospis dekadowy tylko dla diety podstawowej, dla diety łatwostrawnej, dla diety z ograniczeniem łatwo przyswajalnych węglowodanów oraz dla diety łatwostrawnej o zmienionej konsystencji – papkowata, gdyż tylko na takie diety jest zapotrzebowanie. W założeniach przyjęto jako podstawę-założenia diety podstawowej. Pozostałe diety modelowe są modyfikacją diety podstawowej, zawierają określone założenia i zasady diety. Wartości energetycznej i odżywczej produkowanych posiłków policzone są za pomocą programu komputerowego Dieta 5.0 opracowanego przez IŻŻ. Program umożliwia modyfikację słownika stosowanych w żywieniu środków spożywczych oraz odpowiadającym danym środkom wartości odżywczej.

W ramach realizacji „Programu oceny stanu żywienia pacjentów w szpitalach i zakładach opieki zdrowotnej na podstawie jadłospisów/posiłków” w dniu 27 lipca 2020 r. pobrano do oceny jadłospis (dieta podstawowa) za okres 11.07- 20.07.2020r. w celu oceny jakościowej całodziennego żywienia w okresie dekady przy pomocy *Arkusza oceny dekadowej jadłospisów* – Załącznik 1 rekomendowanego przez GIS w ramach realizacji *Programu oceny stanu żywienia pacjentów w szpitalach i zakładach opieki zdrowotnej na podstawie jadłospisów/posiłków*.

Ocena końcowa sposobu żywienia/jadłospisów dała wynik: *klasa 1, prawidłowy*. Jadłospis dekadowy otrzymał ocenę pozytywną.

Według ogólnie przyjętych norm dzienne żywienie powinno obejmować 5 posiłków tj. śniadanie, II śniadanie, obiad, podwieczorek, kolacja z których każdy powinien dostarczać określoną ilość energii, odpowiednio 25-30%, 5-10%, 30-35%, 5-10%, 15-20%. W kontrolowanym zakładzie nie podawano podwieczorku w diecie podstawowej, więc ponawia się zalecenie (wg. rekomendacji GIS) uwzględnienia tego posiłku w codziennym żywieniu pacjentów.

Ocena bloku żywieniowego w szpitalu

Blok żywieniowy Wojewódzkiego Podkarpackiego Szpitala Psychiatrycznego w Żurawicy prowadzi żywienie we własnym zakresie (kuchnia własna). W skład Działu Żywienia wchodzi następujące pomieszczenia: pomieszczenie hali kotłów (kuchnia główna), pomieszczenie obróbki wstępnej tzw. „brudnej” surowców, pomieszczenie dystrybucji posiłków, ciągi komunikacyjne, zmywalnia termosów i pojemników transportowych, pomieszczenia magazynowe, pomieszczenie socjalne, zmywalnia naczyń kuchennych, pomieszczenie obróbki czystej z stanowiskami do porcjowania serów i wędlin, pomieszczenie porządkowe, magazyn tzw „dobowy”.

Posiłki/potrawy przygotowywane w kuchni głównej transportowane są do oddziałów szpitalnych w termosach za pomocą specjalnie przystosowanego pojazdu elektrycznego typu MELEX. Pojazdem tym nie transportuje się artykułów medycznych i gospodarczych oraz odpadów.

Każdy oddział szpitalny posiada własną kuchenkę oddziałową podzieloną na część czystą i brudną, wyposażoną w własny sprzęt technologiczny jak: zmywarki do mycia naczyń, zlewozmywaki, talerze i sztućce, urządzenia chłodnicze. Żywność dostarczona do kuchenek oddziałowych w części czystej jest rozpakowywana a następnie porcjowana przekładana na czyste talerze. Brudne talerze i sztućce po konsumpcji są odbierane przez osobne okienko podawcze w części brudnej a następnie podawane są procesom mycia i dezynfekcji. Opakowania transportowe z kuchenek oddziałowych wracają z powrotem do budynku kuchni głównej, gdzie są myte i dezynfekowane w pomieszczeniu zmywalni opakowań transportowych.

Dodatkowo dwa razy dziennie do trzech oddziałów dziennych mieszczących się przy ul. Focha 31 w Przemyślu dostarczane są posiłki w postaci kanapek i jednodaniowego gorącego posiłku obiadowego. Posiłki dostarczane są własnym środkiem transportu marki RENAULT KANGOO nr rej. RPR06728 w termosach.

Szpital dysponuje bazą 250 łóżek szpitalnych znajdujących przy ulicy Różanej 9. W dniu 30.11.2020r. Szpital prowadził żywienie dla 147 osób-dodatkowo wydano 4 obiadów odpłatnych.

Średnia stawka żywieniowa (tzw. wsad do kotła) wynosi 7.75 zł za osobodzień.

Przy przyjęciu chorych lekarz zleca pacjentowi określoną dietę, co jest odnotowane w Indywidualnej karcie zleceń lekarskich. Do kuchni przekazywana jest informacja z poszczególnych oddziałów o ilości pacjentów i rodzaju diety. Następnie szef kuchni

dokonyje podsumowania zapotrzebowań dotyczących ilości żywności i rodzaju diet i razem z dietetykiem oraz kierownikiem działu żywienia sporządza jadłospis dekadowy dla wszystkich diet obowiązujących w szpitalu

W dniach 30 listopada i 28 grudnia 2020 r. przedstawiciel Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemyślu przeprowadził kontrolę sanitarną w bloku żywieniowym Wojewódzkiego Podkarpackiego Szpitala Psychiatrycznego w Żurawicy w zakresie oceny warunków sanitarnych przy produkcji i obrocie środkami spożywczymi oraz oceny stanu żywienia pacjentów w Szpitalu na podstawie jadłospisów/posiłków.

Przeprowadzone działania kontrolne wykazały nieprawidłowości w zakresie nieprawidłowego stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń bloku żywieniowego i zostały wyszczególnione w decyzji nakazowej z dnia 24 października 2019r. znak PSŻ. 454-639-1/19 z późn. zm. Termin wykonania w/w nieprawidłowości ustalony początkowo na 20 stycznia 2020r. został na prośbę Wojewódzkiego Podkarpackiego Szpitala Psychiatrycznego im. prof. Eugeniusza Brzeźnickiego w Żurawicy, ul. Różana 9, 37-710 Żurawica wielokrotnie zmieniany. Nowy termin wykonania nieprawidłowości na prośbę Wojewódzkiego Podkarpackiego Szpitala Psychiatrycznego im. prof. Eugeniusza Brzeźnickiego w Żurawicy, ul. Różana 9, 37-710 Żurawica ustalono do dnia 30 września 2021 r.

W trakcie kontroli poddano ocenie jadłospis (dieta podstawowa) w celu oceny jakościowej całodziennego żywienia w okresie dekady przy pomocy *Arkusza oceny dekadowej jadłospisów* – Załącznik 1 rekomendowanego przez GIS w ramach realizacji *Programu oceny stanu żywienia pacjentów w szpitalach i zakładach opieki zdrowotnej na podstawie jadłospisów/posiłków*.

Ocena końcowa sposobu żywienia/jadłospisów dała wynik: *klasa 2, zadowalający*. Jadłospis dekadowy otrzymał ocenę pozytywną nie mniej jednak zwrócono uwagę na niską podaż przetworów mlecznych w tym napojów fermentowanych, warzyw i owoców oraz suchych nasion roślin strączkowych.

Kontrola przeprowadzona w przedstawiciela PPIS w Przemyślu wykazała również, że dział żywienia nie prowadzi weryfikacji i sprawdzania jadłospisów pod względem obliczonych wartości odżywczych (brak założeń ilości składników odżywczych m.in. dla diety podstawowej), nie prowadzi także sprawdzania obliczonych przez program wartości energetycznych i odżywczych posiłków z faktycznymi wartościami energetycznymi i odżywczymi posiłków jakie pacjenci otrzymują na tzw. „talerzu” przez akredytowane Laboratorium.

W dniu 19 stycznia 2021r wszystkie ustalenia z kontroli oraz zalecenia dotyczące poprawy jadłospisów przekazano podmiotowi odpowiedzialnemu za organizację wyżywienia w formie wystąpienia.

Żywność w żłobkach, przedszkolach i szkołach

W roku 2020 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemysłu sprawował w nadzór nad blokami żywienia w 1 żłobku, 33 przedszkolach i 48 szkołach. Kontrole sanitarne w związku z panującą pandemią i zamknięciem szkół w 2020r były mocno ograniczone.

W ramach realizacji planu zasadniczych przedsięwzięć Oddział Higieny Żywności i Żywienia P.S.S.E. w Przemysłu podczas prowadzonych czynności kontrolnych oceniał żywność dzieci i młodzieży na podstawie jadłospisów dekadowych przy pomocy *Listy wspomagającej ocenę żywienia pod kątem spełnienia wymagań zawartych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. z 2016r. poz 1154)* – tzw. „check lista” rekomendowana przez GIS. Analizując jakościowo i ilościowo jadłospisy w kontrolowanych placówkach systemu oświaty stwierdzono realizację wymogów w/w rozporządzenia. W żywności podawanej są ryby, mleko i przetwory mleczne, owoce lub/i warzywa. W dalszym ciągu ograniczono ilość potraw smażonych, słodczy, soli, cukru. Ponadto jednostki systemu oświaty realizując zalecenia norm żywienia dla populacji polskiej prowadzą obliczenia wartości energetycznych i odżywczych produkowanych posiłków za pomocą programów komputerowych oraz wg informacji o wartościach odżywczych dostępnych na produktach.

Jakość zdrowotna środków spożywczych

W obiektach zlokalizowanych na terenie powiatu Przemyskiego ogółem do badań w ramach urzędowej kontroli i monitoringu żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością pobrano 2 próbki. Próbki żywności do badań pobrano na oznaczenie zawartości pestycydów. Wyniki badań pobranych próbek żywności nie posiadały przekroczeń dopuszczalnych wartości norm.

Interwencje i skargi konsumentów

W 2020 r. zgłoszono z terenu powiatu do tut. Inspektora Sanitarnego 7 interwencji. Przedmiotem interwencji była niewłaściwa jakość surowców i produktów gotowych, szkodniki w produktach spożywczych, środki spożywcze po upływie terminu przydatności do spożycia oraz niewłaściwe warunki higieniczno – sanitarne w obiekcie. W 6 przypadkach

interwencje się potwierdziły, w 1 interwencja była bezzasadna. Ukarano osoby odpowiedzialne mandatami na kwotę 900 złotych.

Kontrole w wyniku powiadomień w systemie RASFF

W 2020 r. Oddział Żywności i Przedmiotów Użytku Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Przemyślu otrzymał ogółem 8 powiadomień o produktach spożywczych i przedmiotach użytku, które nie spełniały wymagań przepisów prawa krajowego. Przeprowadzono łącznie 16 kontroli sanitarnych, wydano 1 decyzję dotyczącą wycofania z obrotu handlowego zakwestionowanych środków spożywczych.

Produkcja pierwotna

Produkcja pierwotna (podstawowa) oznacza uprawę roślin lub chów i hodowlę zwierząt w celu pozyskania tzw. produktów pierwotnych. Produkcja pierwotna obejmuje także łowiectwo, rybołówstwo i zbieranie runa leśnego. Do produktów pierwotnych zaliczamy produkty: pochodzenia roślinnego, czyli zboża, owoce, warzywa, zioła, grzyby hodowlane, pochodzenia zwierzęcego, czyli jaja, surowe mleko, miód, produkty rybołówstwa, zbierane w ich naturalnym środowisku (rosnące w warunkach naturalnych), zarówno pochodzenia roślinnego, jak i zwierzęcego, czyli grzyby, jagody, ślimaki itp. Produkcja pierwotna obejmuje działalność na poziomie gospodarstw lub na podobnym poziomie obejmującą m. in. produkcję, hodowlę i uprawę produktów roślinnych, jak również ich transport wewnętrzny, magazynowanie i postępowanie z produktami (bez znaczącej zmiany ich charakteru) w gospodarstwie i ich dalszy transport do zakładu przetwórczego. Zgodnie z porozumieniem z dnia 20.01.2015 r. w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego zaplanowano i wykonano 3 wspólne kontrole gospodarstw rolnych produkujących na terenie powiatu przemyskiego seler naciowy oraz czarne porzeczki.

Rolniczy Handel Detaliczny

Po wejściu w życie z dniem 1 stycznia 2017 r. ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia sprzedaży żywności przez rolników (Dz. U. z 2016 r. poz. 1961), w latach 2017 - 2019 roku zainteresowanie rolników województwa podkarpackiego w zakresie prowadzenia produkcji i sprzedaży produktów pochodzenia roślinnego, było bardzo małe. Ogółem w ciągu 2020 roku zarejestrowano zaledwie 2 gospodarstwa, w tym głównie w

zakresie sprzedaży wyprodukowanych owoców i warzyw, ale także w zakresie produkcji: soków, powideł, przetworów z owoców i warzyw.

Kontrole w związane z przeciwdziałaniem Covid-19

Przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemysłu przy udziale funkcjonariuszy Policji w okresie od 07.08.2020 r. do 31.12.2020 r. przeprowadzili łącznie 250 działań kontrolnych w powiecie przemyskim z zakresu przestrzegania wymagań rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Kontrole prowadzone były w sklepach, restauracjach i punktach małej gastronomii, domach weselnych oraz w punktach tymczasowych i handlu obwoźnym.

W trakcie prowadzonych kontroli szczególną uwagę zwracano na: dostęp rękawiczek jednorazowych lub środków do dezynfekcji rąk w zakładzie, sposób i częstotliwość dezynfekowania stanowisk kasowych i stanowisk obsługi klientów, zapewnienie dla pracowników rękawiczek jednorazowych lub środków do dezynfekcji rąk, zapewnienie odstępu co najmniej 1,5 m między stanowiskami pracy, obsługę mającą kontakt z klientem w zakresie zasłania ust i nosa przy pomocy odzieży, lub jej części, maski, maseczki, przyłbicy albo kasku ochronnego.

VII. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego ma na celu zapewnienie, na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego oraz planowania i realizacji inwestycji, właściwego stanu sanitarno - higienicznego w obiektach, w taki sposób, aby w trakcie eksploatacji obiektów nie powodowały one zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi.

Zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego na terenie powiatu przemyskiego w roku 2020 przeprowadzono 34 kontrole i wizje lokalne. Liczba stanowisk zajętych w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego kształtowała się na poziomie 82.

Wydano między innymi:

- 17 ocen potwierdzających lub co do możliwości spełnienia wymagań higienicznych,
- 14 stanowisk w ramach uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych, w tym m. in.: Budowa budynku Wiejskiego Ośrodka Kultury w m. Nakło, Budowa łącznika pomiędzy oddziałami zakwaterowania osadzonych w Zakładzie Karnym w Medyce, rozbudowa budynku usługowo-handlowego

(Biedronka) zlokalizowanego w m. Fredropol, rozbudowa z przebudową budynku szkolnego o świetlicę szkolną w m. Kalników, przebudowa oraz nadbudowa budynku usługowo-handlowego branży motoryzacyjnej w m. Żurawica, budowa budynku handlowo-usługowo-magazynowego (Biedronka) w m. Żurawica,

- 4 stanowiska wynikające z innych przepisów niż prawo budowlane, w tym m. in.: opinia dla Punktu Przedszkolnego w Kupiatyczach, usługi noclegowe w m. Reczpol 52, gm. Krzywca, miejsca noclegowe w m. Słonne 12/1 gm. Dubiecko,
- 24 opinie w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko np. dla inwestycji p.n. Budowa dwóch farm fotowoltaicznych w miejscowości Krzeczkowa, gmina Krasiczyn; Skup metali w miejscowości Maćkowice; Budowa elektrowni słonecznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą w m. Leszno gm. Medyka, zmiana sposobu użytkowania obiektu usługowego na lakiernię karoserii samochodów w m. Nienadowa, Wydobywanie kruszywa naturalnego ze złoża Iskań IV w m. Iskań gm. Dubiecko,
- 1 stanowisko w sprawie uzgodnienia warunków realizacji inwestycji,
- 6 uzgodnień zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- 4 opinie w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- 1 zastosowanie rozwiązań innych niż określone w obowiązujących przepisach prawnych w zakresie warunków technicznych,
- 1 opinia dotycząca miejsc odbywania kwarantanny.

VIII . Nadzór nad placówkami oświatowo- wychowawczymi

Na terenie powiatu przemyskiego w 2020 r. nadzorem sanitarnym objętych było 86 placówek oświatowo – wychowawczych. W ciągu roku przeprowadzono w nich 15 kontroli sanitarnych. Kontrole dotyczyły oceny stanu sanitarno – higienicznego obiektów oraz higieny procesu nauczania, w tym warunków do utrzymania czystości osobistej uczniów, właściwego rozkładu zajęć i przerw w celu niedopuszczenia do przemęczenia, zachowania warunków ergonomicznych, odpowiednich parametrów technicznych ławek, krzeseł i mebli szkolnych. Dbania o właściwe oświetlenie, ogrzewanie i wietrzenie sal szkolnych oraz przestrzegania obostrzeń związanych z SARS-COV2 w placówkach oświatowo - wychowawczych.

Ze względu na występującą na terenie kraju pandemię SARS-COV-2 połowa placówek oświatowo wychowawczych nie została skontrolowana. Ich kontrole zaplanowano do realizacji w roku 2021. W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 11 decyzji wymiarowych na łączną kwotę 1485 zł, ponadto nałożono 2 mandaty karne na łączną kwotę 200 zł.

W związku z wystąpieniem pandemii SARS-COV-2 w placówkach oświatowych wydano 1 opinię dla szkół podstawowych o zdalnym nauczaniu i 8 opinii dla przedszkoli o zdalnym nauczaniu grup przedszkolnych.

Zimowy i letni wypoczynek dzieci i młodzieży przebiegał w okresie obowiązujących reżimów sanitarnych. Na terenie powiatu przemyskiego, zimowy wypoczynek dzieci i młodzieży zorganizowany został w 3 placówkach, gdzie wypoczywało 40 dzieci w wieku od 7-18 lat. Organizatorzy wypoczynku zadbali o bezpieczeństwo i aktywne spędzanie czasu wolnego przestrzegając zalecanych wytycznych przez Ministerstwo Edukacji i Sportu oraz Państwową Inspekcję Sanitarną, która na bieżąco kontrolowała przestrzeganie procedur sanitarnych. W tym czasie wykonano 3 kontrole sanitarne na półkoloniach tj: Dom Ludowy w Wyszatycach, HUGO YORCK - Hotel Krasiczyn, ZHP-Szkoła Podstawowa w Grochowcach. Okres letniego wypoczynku przebiegał również w zaostrzonym reżimie sanitarnym.

Na terenie powiatu przemyskiego letni wypoczynek odbywał się na 2 półkoloniach. Wypoczywało łącznie 324 dzieci w wieku 7-18 lat. Skontrolowano 1 półkolonię - Ośrodek KSM „Nadzieja” Wybrzeże w którym nie stwierdzono uchybień sanitarnych i łamania obostrzeń związanych z pandemią SARS-COV2.

Od marca 2020 r, w związku z pojawieniem się pandemii SARS-COV2 pracownicy oddziału Higieny Dzieci i Młodzieży zostali włączeni do działań związanych z sytuacją epidemiologiczną na terenie miasta Przemyśla i powiatu przemyskiego.

W związku z powyższym wykonywali kontrole wspólnie z innymi oddziałami PSSE oraz przedstawicielami Policji na podległym terenie, sprawdzając przestrzeganie przepisów i obostrzeń związanych z COVID19.

Kontrole odbywały się; na stacjach paliw, w autokarach służących do przewozu osób (PKS, Przewoźnicy Prywatni), wrywkowo kontrolowano autobusy zatrzymujące się na przystankach autobusowych na terenie powiatu przemyskiego m in. w Medyce, Żurawicy i Dubiecku.

Ponadto pracownicy oddziału przeprowadzali wywiady epidemiologiczne związane z zachorowaniami na COVID 19, wprowadzali dane do systemu EWP i SEPIS. Wydawali decyzje administracyjne nakładające izolację i kwarantannę, wydali ponad 350 zaświadczeń na prośbę wnioskodawcy o odbytej kwarantannie czy izolacji.

Prowadzono postępowania administracyjne w związku ze złamaniem kwarantanny. W tym zakresie współpracowano z Policją, Prokuraturą i Sądem Rejonowym w Przemyślu. Od marca 2020 roku do końca września 2020 roku pełniono 24 dyżury wyjazdowe do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno Epidemiologicznej w Rzeszowie, gdzie przewożono z oddziału zakaźnego Wojewódzkiego Szpitala w Przemyślu próbki wymazów osób podejrzanych o COVID19.

Pracownicy Oddziału pełnili również dyżury telefoniczne - alarmowe 24 godzinne, w ramach oraz informowali o trybie i możliwości uzyskania pomocy w razie zagrożenia zdrowia i życia.

IX. Działalność oświatowo -zdrowotna

Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Przemyślu do końca lutego 2020 r. realizowała zadania z zakresu Zdrowia Publicznego na podstawie ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Narodowego Programu Zdrowia.

Działania profilaktyczne inicjowane były przez pracowników Oddziału Oświaty i Promocji Zdrowia. Prowadzono je na bieżąco, w zależności od potrzeb zdrowotnych społeczeństwa, sytuacji epidemiologicznej miasta Przemyśla i powiatu przemyskiego. Celem głównym było promowanie zdrowego stylu życia, rozwijanie indywidualnych odpowiedzialności za zdrowie własne i swoich najbliższych oraz współpraca z lokalnymi instytucjami i organizacjami do podejmowania wspólnych działań do poprawy stanu zdrowia lokalnego społeczeństwa. Działania skierowano do dzieci w wieku przedszkolnym, szkolnym, ich rodziców i opiekunów, wychowawców, nauczycieli i osób dorosłych. Osiągnięte cele były wynikiem wdrażania oraz kontynuacji programów edukacyjnych i przedsięwzięć prozdrowotnych. Dla koordynatorów działań organizowano narady, szkolenia, spotkania edukacyjne oraz udostępniano materiały szkoleniowe.

Do końca lutego 2020 r. na terenie powiatu przemyskiego realizowano następujące programy profilaktyczne:

- „Bieg po Zdrowie”-program antytytoniowy edukacji zdrowotnej dla klas 4.

- „Trzymaj Formę!”- realizowany od 13 lat w szkołach podstawowych na temat racjonalnego żywienia i aktywności fizycznej.

Podejmowano działania związane z:

- propagowanie zasad higieny osobistej związane z profilaktyką SARS Cov-2
- profilaktyką używania nowych substancji psychoaktywnych
- Światowym Dniem Zdrowia
- Światowym Dniem Bez Papierosa
- Profilaktyką Grypy
- Promocją Szczepień
- Akcją Zima- Bezpieczne Ferie
- profilaktyką HCV

Od początku marca 2020 r. wszelkie działania Oddziału Oświaty i Promocji Zdrowia zostały zawieszono ze względu na pandemię koronawirusa SARS Cov-2. Personel tego Oddziału został wcielony w Oddział Epidemiologii. W tym czasie przygotowano i przeprowadzono 4 szkolenia z wiedzy i algorytmów postępowania w przypadku kontaktu z SARS Cov-2, w których wzięło udział 216 osób, w tym pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Komendy Miejskiej Policji. Poprzez stronę internetową i profil na Facebooku propagowano wiedzę na temat koronawirusa, algorytmów postępowania, statystyk, schematów zachowań, przekazywano najnowsze wytyczne Ministerstwa Zdrowia.

Profilaktyka Uzależnień

W działaniach edukacyjnych nt nowych substancji psychoaktywnych Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Przemyślu prowadziła działania edukacyjne, podczas których przekazywano informacje na temat trendów i stylu życia młodego pokolenia.

Planowano realizację XII Przeglądu Małych Form Teatralnych, „Porozmawiajmy o Uzależnieniach”, do którego zaproszono młodzież szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Poprzez konkurs przekazywane miały być informacje dotyczące uzależnień od nikotyny, alkoholu, środków psychoaktywnych, cyberprzestrzeni oraz promocję zdrowych postaw i odpowiedzialności za własne zdrowie i innych. Niestety z powodu pandemii SARS Cov-2, działania konkursowe zostały zawieszono i przeniesione na poziom online. Z terenu miasta Przemyśla i powiatu przemyskiego żadna szkoła nie była zainteresowana nową formą konkursu.

Program Ograniczenia Następstw Zdrowotnych Palenia Tytoniu

Od 2007 roku Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Przemyślu koordynuje działania w ramach Programu Ograniczenia Następstw Zdrowotnych Palenia Tytoniu w Polsce. Głównym celem programu jest zmiana zachowań społeczeństwa w stosunku do palenia tytoniu poprzez wielopłaszczyznowe działania edukacyjne. W roku 2020 nastąpiła pandemia koronawirusa SARS Cov-2 i dotychczasowe działania w tradycyjnej formie zostały zawieszane, część zrealizowano online.

Do końca sierpnia 2020 roku programem zostały objęte osoby dorosłe, młodzież oraz dzieci w ramach realizacji programów edukacyjnych min., „Bieg Po Zdrowie”. Podjęto działania profilaktyczne związane ze „Światowym Dniem Bez Tytoniu” (31 maja). Umieszczano informacje na stronie internetowej i profilu PSSE w Przemyślu na Facebooku.

Program „Trzymaj Formę” o racjonalnym odżywianiu i aktywności fizycznej

W roku szkolnym 2019/20 oddział Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia realizując XIV edycję programu „Trzymaj Formę” zaangażował, mimo pandemii, część szkół podstawowych z terenu powiatu przemyskiego. Z powodu pandemii koronawirusa SARS Cov-2, większość z nich nie miała możliwości realizacji programu w tradycyjnej formie.

W programie udział wzięło 8 szkół, w tym 254 uczniów. Dzięki zaangażowaniu nauczycieli, koordynatorów szkolnych, dyrektorów oraz uczniów, którzy byli głównymi pomysłodawcami projektów edukacyjnych, mimo pandemii, cieszył się dużym zainteresowaniem społeczności szkolnej.

W ramach programu został ogłoszony konkurs plastyczny na plakat dla dzieci pt; „Trzymaj formę – aktywnie i zdrowo”.

Bezpieczny wypoczynek zimowy

Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Przemyślu zrealizowała akcję „Bezpieczny zdrowy wypoczynek podczas ferii zimowych”. Akcja „Bezpieczny wypoczynek letni” nie odbyła się ze względu na pandemię koronawirusa SARS Cov-2. Celem powyższego działania było zmniejszenie liczby wypadków, zachorowań i zakażeń u dzieci i młodzieży wypoczywającej na terenie powiatu przemyskiego. W trakcie akcji były wykorzystywane materiały oświatowo- zdrowotne, przeprowadzono 1 pogadankę, którą objęto 11 osób.

Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS

W roku 2020 w ramach realizacji Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS, realizowana była kampania społeczno- informacyjna „Mój Walenty Jest The Best, Idzie Ze Mną Zrobić Test”.

Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Przemyśle prowadzi stronę internetową www.psseprzemysl.pl, na której zamieszczane są materiały merytoryczne, metodyczne oraz informacje o realizowanych przedsięwzięciach oraz prowadzi profil na Facebooku. Informujemy tam o nowych inicjatywach, kampaniach oraz o zagrożeniach epidemiologicznych- w roku 2020 podczas pandemii SARS Cov-2 był to główny kanał informacyjny dla społeczeństwa miasta Przemyśla i powiatu przemyskiego.

Realizacja powyższych programów edukacyjnych i przedsięwzięć prozdrowotnych była możliwa dzięki współpracy z organami samorządowymi, zakładami opieki zdrowotnej, z placówkami nauczania i wychowania, organizacjami społecznymi, pozarządowymi oraz z lokalnymi środkami masowego przekazu. Celem głównym działalności oświatowo- zdrowotnej jest promowanie zdrowego stylu życia, rozwijanie odpowiedzialności za zdrowie własne i swoich najbliższych oraz tworzenie koalicji różnych instytucji, organizacji do podejmowania działań na rzecz zdrowia.

X . Podsumowanie

Pomimo istniejącej od marca 2020 pandemii Covid 19 Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Przemyśle realizowała część zadań zgodnie z wdrożonym systemem zarządzania w zakresie: zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, zapobiegania i zwalczenia chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, realizowała programy edukacyjne i akcje oświatowo – zdrowotne.

Realizacja działań przeciwepidemicznych opierała się na wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, gdzie dostosowano model pracy i zarządzania tu .Stacji do sytuacji epidemiologicznej powiatu przemyskiego w związku z występowaniem zachorowań na Covid -19.

W roku 2020 sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych w powiecie przemyskim była stabilna dla większości zarejestrowanych chorób, wyłączając zachorowalność na Covid 19.

Ograniczone liczbowo kontrole podmiotów leczniczych wykazały, że na terenie powiatu nie ma obiektów w złym stanie sanitarnym.

Szczepienia ochronne realizowane były prawidłowo zgodnie z obowiązującym kalendarzem szczepień, a odsetek dzieci zaszczepionych był wysoki .

Efektom ograniczonych na skutek pandemii działań podejmowanych przez Sekcję Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku PSSE w Przemysłu była kontrola poprawy stanu sanitarno-higienicznego obiektów istniejących, oraz uzyskanie wysokiego standardu higienicznego w obiektach nowopowstających.

Działania w ramach systemu RASFF polegające na sprawdzaniu i ewentualnym wycofaniu z obrotu niebezpiecznych produktów również przyczyniły się do zwiększenia bezpieczeństwa rynku żywnościowego w powiecie przemyskim .

Podsumowując działania w zakresie higieny komunalnej na terenie powiatu przemyskiego można uznać, że nie wystąpiły sytuacje mogące wpływać negatywnie na bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańców powiatu pomimo istniejącej pandemii.

Prowadzenie stałego monitoringu jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, pozwoliło na ocenę bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców powiatu w tym zakresie.

W związku z sytuacją epidemiologiczną w kraju realizowany nadzór nad zakładami pracy na terenie powiatu był ograniczony.

W wyniku zachorowań na Covid 19 należy liczyć się z dużym wzrostem liczby zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych wśród pracowników służby zdrowia.

Skontrolowany stan sanitarny nadzorowanych placówek nauczania i wychowania był dobry. Nie stwierdzono uchybień higieniczno - sanitarnych.

W roku 2020 prowadzono działania zapobiegawcze w celu ochrony zdrowia dzieci i uczniów przed niekorzystnym wpływem uciążliwości środowiska nauczania i wychowania w zakresie wyposażania w nowe zabawki spełniające wymogi bezpieczeństwa oraz w certyfikowane meble dostosowane do zasad ergonomii (stoliki, krzesła) wraz ze sprzętem i urządzeniami do sportu i rekreacji.

Działalność oświatowo zdrowotna polegała na promowaniu zdrowego stylu życia, odpowiedzialności za zdrowie własne i najbliższych oraz we współpracy z innymi instytucjami organizowano i podejmowano różnorodne działania na rzecz zdrowia.

Prowadzony podczas pandemii profil na facebooku był głównym kanałem informującym społeczeństwo zamieszkujące powiat przemyski o zagrożeniach związanych z wirusem SARS-CoV-2.